

Șoseaua Virtuții. Cartea copiilor

(fragment)

Cînd avea nouă ani, Gipanu a găsit o cheie de mașină în spatele blocului. Era o cheie de Jeep, i-a spus doct Graslul, care a vrut să-i dea pe ea două chei de Dacia. Gipanu n-avea ce face cu cheia pe care o găsisese, dar a pus-o pe șnurul cu cheia apartamentului pe care-l purta la gît, cînd i-a explicat Graslul ce era un Jeep. Petre, care ne găsea porecle la toți, i-a zis Gipanu, cînd el ne-a spus că o să-și cumpere un Gipan după ce se face mare. Tatăl Gipanului era diacon la o biserică din Andronache și-l făcuse și pe el bisericos. Pe atunci Gipanu îi scria bilețele lui Dumnezeu. Le plasa la icoane, între geam și ramă, deși taică-su îi spusese că bilețelele astea nu-și făceau efectul dacă nu erau binecuvîntate pe popa bisericii. Mama Gipanului era șoferiță de troleibuz. După părerea ei, Dumnezeu Drăguțul le trecea cu vederea copiilor care se duceau la biserică amănuntul că nu treceau cu bilețelele pe la popă să le taxeze. Pe atunci Gipanul voia să se facă șofer, ca maică-sa. Asta-l enerva pe taică-su, care visa să-l vadă popă. Gipanu stătea toată ziua pe-afară, cu cheia de gît. N-avea timp de lecții. Peste drum de blocul nostru era o spălătorie de mașini. Cînd n-avea cu cine să se joace, Gipanu se ducea la spălătorie. Mai ștergea cîte un parbriz și, cum era mic, îl puneau hăndrălii de la spălătorie să dea cu aspiratorul pe sub scaunele mașinilor. Se alegea și cu ceva bani, pe lîngă plăcerea lui de a pipăi mașinile străine, în așteptarea zilei cînd Ochiul, cum îi zicea el lui Dumnezeu, avea să-i asculte rugămintile de pe bilețele. Deasupra intrării în biserică de la noi din cartier era pictat un ochi albastru, într-un triunghi, încît, convins că asta era imaginea Lui, Gipanu se închina și cînd trecea pe lîngă magazinele de ochelari.

Amed, care avea grijă de cei mai mici din grupul nostru, îl trimitea pe Gipan să-și facă lecțiile, cînd îl vedea că bîntuia de unul singur pe străzi sau că pierdea vremea la spălătorie de mașini. Ca să scape de gura lui Amed, Gipanu se ducea la două străzi mai departe de blocul nostru, în fața unei prăvălii cu produse naturiste. În dreptul prăvăliei se opreau mașini scumpe conduse de băieți și fete cărora, credea Gipanul, Ochiul le ascultase rugăciunile sau le citise bilețelele. Gipanu n-avea decît zece ani cînd s-a lansat în afaceri cu iarbă, mai întîi fără să știe. Umbla cu ochii în pămînt, ca taică-su, lumea din cartier îl știa de bisericos, așa

că el primea banii de la tipii și tipele din mașini și-i ducea la prăvălie. Iar din prăvălie ieșea cu plicuri și pliculețe pe care le dădea clienților din mașinile parcate ceva mai încolo. Primea bacșișuri grase pentru operațiunile astea, pe care le făcea în contul iubirii față de aproapele, dar ca să nu se trezească că-i spune taică-su, cu care avea o relație fluctuantă, cine știe despre bani, îi pitea în cutia cu podoa-bele pentru bradul de Crăciun. Prăvălia cu produse naturiste funcționa non-stop. Mirosea a plante aromatice. La tejghea vindeau cu schimbul un student vesel cu părul legat într-o codiță și o roșcată care fusese laborantă la dispăruta fabrică de avioane, de unde se alesese cu un cîntar pentru care un fir de păr avea o greutate considerabilă. Roșcata voia să devină stewardesă la TAROM. Agățase de tavan, cu un fir de gută, aproape invizibil, un mic avion de plastic, Rombac, al cărui rost era să-i aducă aminte de adevăratul ei scop în viață. Roșcata era nemăritată. O chema Luana, și-l privea pe Gipan ca pe fiul pe care l-ar fi putut avea cu zece ani înainte, cînd avea 17 ani, dacă nu și-ar fi făcut chiuretaj. Și ea se ducea la biserică, de cînd aflase că nu mai putea avea copii. Se măritase cu un controlor de zbor de la aeroportul Băneasa, cel care o lăsase însărcinată, pe vremea cînd el nu voia copii, și care acum o amenința cu divorțul, dacă nu-i face un moștenitor. Roșcata îl inițiasse pe Gipan în tainele ierbii pe care o vindea după ce o pune pe cîntarul ei de fostă laborantă. Tot ea îl pune să stea la tejghea în locul ei, ca să nu mai tot pună în ușa prăvăliei anunțul cu „Vin imediat”, pe care-l folosea cînd se ducea să fumeze, în spatele clădirii, una dintre țigările pe care și le răsucea din iarba pentru clienți. Roșcata se întorcea în prăvălie cu o privire strălucitoare, de parcă ar fi băut ceva, și sufla spre avionul agățat în tavan, făcîndu-l să se legene într-un început de zbor. Gipanul, care începuse să fumeze, seara, cu noi în spatele blocului, se lăsa pupat pe obraz de roșcata recunoscătoare, care nu mirosea a tutun, cînd se întorcea în prăvălie, ci a altceva, care, puiule, te face să visezi ce-ai vrea, cu ochii deschiși, atunci cînd în somn nu mai ai decît vise care nu-ți plac. Roșcata – o chema Raluca – îi spunea totuși Gipanului că un copil ca el n-avea nevoie să fumeze așa ceva. Nu că i-ar fi interzis să vadă cum e, dar, pentru băieței, iarba asta era ca și sexul,

sau pe undeva pe-aproape. N-are rost s-o încerci, câtă vreme îți ajunge cum ești. Pe atunci Gipanului nu-i plăcea să fumeze. Nici nouă. Sclipam după fiecare fum pe care-l trăgeam în gură și-i dădeam urgent drumul înapoi, tușind sau lăcrimînd, fiindcă ne intra și în ochi. Ne uitam la Amed și la Ilașcu, care trăgeau fumul în piept, și ne sfătuiau să nu încercăm și noi asta, ca să nu ne înecăm. Amed ne sfătuia și să nu ne masturbăm, atunci cînd ne duceam să ne pișăm în spatele garajelor. Puța lui crescuse și se schimbă la culoare, nu mai era albă ca restul pielii lui, ci devenise cafenie, și el care le știa pe toate ne spunea că obiectul cu care făcea pipi va mai crește, deși era utilizabil sexual și atunci. Fosta lui puțică nu semăna cu ale noastre nu numai pentru că crescuse și se colorase în cafeniu, ci și pentru că, ne spunea Amed, el fusese botezat în legea lui Mahomed cînd era mic, în Libia, și îi fusese tăiată pielicica de pe vârful puțicii.

Cînd mama lui venise cu el în țară, îl botezase și la ortodocși, fără remușcări, ca și cum ar fi vrut să-și ia revanșa pe cei care-i omorîseră soțul – dacă povestea că tatăl lui Amed fusese generalul era adevărată. Totuși, cînd îl dăduse pe Amed la școală, îl ținuse deoparte de ora de religie. Îi citea ea, acasă, seara, și din Biblie, și din Coran, încît de pe urma acestui amestec de cărți sfinte, Amed încă nu se hotărîse căruia dintre cei doi profeți să se închine. În schimb, pînă să se apuce de afaceri, ne-a povestit și Biblia și Coranul, cu aceeași smerenie, încît Giganu l-a întrebat dacă n-ar fi fost bine să încerce cu bilețelele lui și la icoanele din moscheea cu acoperiș auriu care apăruse în cartier. Amed l-a dezamăgit cînd i-a spus că nu era cazul, fiindcă în moschei nu există icoane, dar dacă voia să-i adreseze profetului Mahomed vreo rugăminte, n-avea nevoie să i se adreseze în scris. Dar Mahomed știa românește? Traducerea n-ar fi trebuit să fie un obstacol, și-a dat Amed cu părerea. Dar după ce i-a spus că ar fi trebuit să mai facă una-alta, pentru a fi luat în seamă de Allah, Giganul s-a lăsat păgubaș. Ar fi avut curaj să renunțe la vârful ciucurelului său, însă atîta i-ar fi trebuit, să-l vadă taică-su că-i face temenele lui Allah, la ore fixe.

Pe cînd Amed îi oferea consultații religioase Gipanului, la noi în cartier apăreau diverși predicatori ambulănți. Doi dintre ei au convertit-o pe Marcela din blocul ceferiștilor, care e lipit de al nostru. Erau îmbrăcați în costume negre, cu cămăși albe, încheiate și la nasturele de la gît. Nu purtau cravată și vorbeau românește cu greșeli, dar cu un accent american care a atras-o pe Marcela mai mult decît talentul lor de misionari. În ziua în care băuse prima oară Coca-Cola fabricată în România, Marcela ajunsese la concluzia că destinul ei era să-și cumpere Coca-Cola din țara ei originară. Începuse să învețe engleza cu o îndrjire explicabilă. Ai ei trăgeau atît de rău mîța de coadă, încît iarna erau zile cînd dimineața mîncau pîine cu lapte îndoit cu apă, la prînz, pîine prăjită în undelemn, și seara se culcau cu burta goală. Pe atunci, în blocurile noastre, șomajul

era privit ca o treabă rușinoasă, așa că părinții Marceli și-au vîndut Dacia, apoi mașina de cusut Ileana și, în cele din urmă, apartamentul pe care-l primiseră ca muncitori specialiști în fabricarea țevilor de tun, la uzinele Republica. Maică-sa era laborantă, iar taică-su maistru. Amîndoi aveau grade și în armată, ca subofițeri, dar asta nu i-a împiedicat să ajungă șomeri cînd s-a terminat cu producția de țevi de tun la uzinele de la care primiseră apartamentul.

Marcela, care era cu un an mai mare decît Giganu, nu accepta decît o bucățică din sendvișurile cu care noi ne întorceam acasă de la școală, oricît îi era de foame, restul îl arunca la cîinii care veneau în jurul nostru. Cîinii erau mai puțin înfomețați decît ea. În ziua cînd a băut Coca-Cola dintr-o sticlă mare pe care ne-am trecut-o de la unul la altul, fără să putem bea mai mult de o înghițitură, atît era de acidulată, Marcela a ținut-o la gură pînă a golit-o. S-a uitat după aceea la noi atît de fericită, încît cei cărora trebuia să le vină rîndul după ea au înghițit în sec, cu ochii la frumusețea ei de față de 12 ani căreia începuseră să-i crească sîinii, dar încă nu știa ce era cu temerile fetelor mai mari decît ea, care o făceau pe Adriana, de care era îndrăgostit Amed, să nu ne mai arate, ca înainte, ce culoare aveau chiloții ei și să-i împartă pe băieți în două categorii. Cei pe care începuse să-i mîngie pe cap, ca pe mine, fără să știe că după aceea o visam noaptea și a doua zi ne doream să ne mai mîngie pe cap și să ne spună băiat mic, și ceilalți, ca Petre și Amed, care voiau s-o sărute și să-i atingă sîinii și care sufereau mult mai rău decît noi cînd Adriana nu cobora de la etajul patru al blocului, ca să ni se alăture.

În ziua cînd părinții Marceli au plecat din apartamentul pe care-l vînduseră, tot ce mai aveau a încăput într-o dubă pe care le-au adus-o misionarii. Tatăl Marceli era ateu, așa că n-avea nimic împotriva. Maică-sa, însă, nu s-a lăsat să-și încarce acareturile în duba lor, pînă n-a scos unul dintre ei o biblie mică din geantă și i-a arătat-o, ca dovadă că se închinau aceluiași Dumnezeu ca și ea. I-am ajutat și noi să-și ducă lucrurile la mașină. Eu am luat din bucătărie mașina de tocat carne, pe care mama Marceli uitase cînd o folosise ultima oară. Se mutau în Ferentari, într-un bloc în care le-o luaseră înainte alți pocăiți strîmtorați. Tatăl Gipanului ieșise și el în spatele blocului să-și ia la revedere de la ei. Și ce i-a venit: s-a legat de cei doi misionari că profitau de sărăcia ortodocșilor, ca să-și facă planul la convertiri. Cei doi i-au răspuns cu un citat din Biblie – sau ceva pe-acolo: Ajută-ți aproapele! Tatăl Gipanului, care mai bea acasă vinul primit de la pomeni și pomeniri, a luat-o ca pe un îndemn personal. Cu ce să-și ajute aproapele un dascăl amărît ca el? Poate popa, dar și el, avea rate la casă și doi copii la facultate! La biserica din Andronache unde era el dascăl, credincioșii vîrau numai mărunțiș în cutia milei, fiindcă ăia înstăriți se duceau la bisericile din centru, la popa Galeriu și la Patriarhie, să se închine în văzul televiziunii. Tatăl Marceli, care pînă să ajungă șomer, făcea grătar în spatele blocului și-l invita pe dascăl să-i dea bine-

cuvîntarea, ca să nu se mai uite chiorîș nevestă-sa la el, de la balcon, i-a răspuns posomorît că-i ajungea că și-a vîndut casa. Nu mai avea nevoie și de un scandal la plecare. Tatăl Gipanului i-a lăsat în pace pe cei doi misionari și a pus umărul la ridicarea aragazului în dubă. Cînd operațiunea asta s-a încheiat, Marcela a trecut pe la noi, să ne pupe. Nu știu cît de mult îi crescuse credința, dar ca să nu pară că pleca în Ferentari cu coada între picioare, ne-a spus, pe rînd, God bless you! In God I trust! și See you! Doar cînd s-a suit în dubă, ne-a zis Pa!, ca și cum ar fi urmat să ne întîlnim din nou în spatele blocului. În ziua următoare, Marcela n-a mai apărut în spatele blocului să muște o dată din sendvișurile pe care i le păstram și să arunce restul la cîini. Marele Țiți a remarcat asta. Era un maidanez pur sînge, inteligent și rău. Aveam cu el o relație strînsă. Din prima zi cînd ne-am mutat aici, Țiți m-a mușcat fără să latre de pantalonii pe care-i îmbrăcasem prima oară, ca să ies la joacă cu copiii pe care-i vedeam în spatele blocului. După ce mi-a rupt pantalonii s-a retras, continuînd să mă urmărească din ochi și mîrîindu-mă preventiv. Voiam să mă duc în casă să mă plîng că după ce că ne mutaserăm de la prietenii mei din Drumul Taberei, mă mușcase și un cîine. Atunci l-am cunoscut pe Amed, care mi-a spus că Marele Țiți n-a vrut decît să-mi atragă atenția că el era stăpînul aici. Țin minte că am început să plîng de necaz și atunci Țiți s-a apropiat de mine cu o demnă prudență și m-a hămăit amical, ca și cum m-ar fi primit în haita lui de cinci cîini, care avea să crească mai tîrziu pînă la 20. Cînd i-am aruncat noi sendvișurile în locul Marceli, Țiți mai întîi ne-a hămăit întrebător, apoi le-a adulmecat și de-abia după aceea a mușcat dintr-unul, semn că și Roșcatul, Lupoaița, Dalmațianul și cei doi Albi peste care era șef se puteau repezi la celelalte. Țiți a fost primul moment în care am constatat că ne lipsea foamea Marceli. Apoi ne-au lipsit lecțiile ei de engleză, pe care ni le dădea gratuit, la fel cum le primea de la misionari, și în cele din urmă ne-am dat seama că ne lipsea fata aceea, de 12 ani, care ne povestea fără jenă ce se întîmpla la ea în casă, la fel cum și noi făceam același lucru. Marcela era mîndră de sărăcia părinților ei, dar nu și de sărăcia ei, în timp ce noi, ceilalți, ne comparăm unii cu alții, pornind de la nivelul de trai al părinților noștri. Pe atunci, Amed și Ilașcu nu aveau cu ce se lăuda. Adriana părea coborîtă din altă lume, atunci cînd ni se alătura, în spatele blocului, iar Grasul, deși era cel mai mare dintre noi, nu știa la ce-i ajută asta.

Amed și Ilașcu s-au dus s-o spioneze pe Marcela la blocul ei din Ferentari. Se așteptau s-o vadă în fața sau în spatele blocului, împreună cu ceilalți copii, așa cum apărea la noi după ce se întorcea de la școală. Nimic! Au aflat doar că o fată nou venită în blocul pocăiților din Toporași vorbea la templul din cartier cu un succes ceva de speriat. Era o predicatoră cum nu mai fusese nimeni. Amed era sceptic. Marcela era o fată simpatică, dar de unde pînă unde să ajungă predicatoră? Ilașcu, în schimb, s-a dus la templu, să se

convingă. Era Marcela, prezentată ca o mică minune a credinței, și care își juca rolul cu un aplomb cuceritor. Mai precis, fosta noastră vecină povestea la templul pocăiților ceea ce ne spunea și nouă, cu deosebirea că acolo nu mai era Marcela cea moartă de foame, ci sora exemplară care a descoperit credința, înainte de a cădea în păcatele sărăciei și ale promiscuității. Ilașcu a izbutit să-l convingă apoi pe Amed că Marcela nu-și schimbase credința din motive de oportunism material, ci pentru că lipsurile cronice din familie îi deschiseseră o nouă perspectivă religioasă, la care contribuiserăm, și noi, cînd îi aduceam sendvișurile pe care nu le mîncam la școală.

Cînd Marcela s-a despărțit de noi, toți vecinii au ieșit să-și ia la revedere de la ai ei, în special de la taică-su. În amintirea perioadei apuse în care el ieșea primul, duminica dimineață, cu grătarul în spatele blocului, să frigă mititeii și să bea o bere, vara, un vin, cînd venea frigul toamnei, și o tărie, în duminicile friguroase de iarnă. După ce vecinii s-au întors, care pe unde stătea, cîțiva au ieșit pe balcon să strige „Miliția!”. Cineva le intrase în casă cît lipsiseră și lăsase și ușile deschise la plecare. Sectoristul, un plutonier mustăcios, a apărut transpirat, la vreo oră după ce s-au auzit primele strigăte. Între timp aplanase două scandaluri de familie în blocurile de pe Uverturii și pusese capăt unei bătăi între doi privatizați care aveau buticurile la prima gură de metrou, pe bulevardul Păcii. Domnul Asaftei, sectoristul, nu umbla în uniformă. Purta un costum cenușiu, care nu-l mai încăpea, și la gît avea o cravată albastră, cu un nod care apucase să se jechoșească. De cînd devenise polițist, după ce fusese 19 ani milițian, sectoristul își pierduse aplombul cu care reteza scandalurile de familie și bătăile de cartier zicînd doar „Stop, că vă duc la Secție!”. Acum trebuia să intervină, cu fizicul lui impunător, ca să potolească violențele conjugale, iar la o bătaie colectivă care izbucnise la piața Veteranilor fusese silit să tragă un foc de pistol în aer pentru a-i despărți pe adversari. Fiind vorba de presupuse spargerii de locuințe, sectoristul venise și cu un culegător de amprente și cu o fotografie. Dar după ce a văzut cum fusese spartă ușa unuia dintre apartamentele din blocul nostru, polițistul și-a scos un carnețel și s-a dus în blocul vecin, la etajul 4, unde stătea prietenul nostru Martac, cel cu un picior mai scurt. Sectoristul a ieșit din bloc împreună cu Martac, într-o relație care părea amicală, adică Asaftei mergea la braț cu prietenul nostru, doar că-i pusese cătușe.

